

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille H. van der Molen
Auteur Dhr J.W. Duker/ Mevr. A. Visser
Telefoon 5113555
E-mail: avisser@haarlem.nl
STZ/WWGZ Reg.nr. 2009/197262
Te kopiëren:
B & W-vergadering van 27 oktober 2009

Onderwerp

Welzijnswerk op orde

DOEL: Besluiten

Het college doet ter uitwerking van motie vuist op tafel 2 (nr 1304 van 28 mei 2009) en het rekenkamercommissieonderzoek “waar voor je gemeenschapsgeld” (maart 2009) voorstellen op het gebied van:

- Een professionele sturings- en verantwoordingssystematiek
- Een (financieel) verantwoord (welzijns)accommodatiebeleid

Het college voert deze toezegging aan de raad uit door middel van deze nota, inclusief toedeling van de twee stelposten voor het welzijnswerk.

1. Het college besluit de knelpunten in de exploitatie van de welzijnsaccommodaties op te lossen en de sturings- en verantwoordingssystematiek voor welzijnsorganisaties aan te passen.
2. Het college stemt in met de geformuleerde actiepunten.
3. Het besluit is per saldo budgettair neutraal. De kosten van het besluit bedragen structureel € 589.000 en incidenteel € 91.000. Het besluit wordt gedekt uit:
€ 175.000 stelpost verhoging budget welzijn(kostenplaats 1801.4007.1012)
€ 300.000 stelpost welzijn (kostenplaats 1801.4007.1000).
€ 114.000 verhoging huurinkomsten Fjord en Prisma (kostenplaats 1321.8161.6150)
€ 91.000 (incidenteel) uit de voorziening welzijnsaccommodaties (kostenplaats 28.150762).
De begrotingswijziging wordt verwerkt in de 2^e bestuursrapportage 2009.
4. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit.
5. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Samenleving.

Collegebesluit

Onderwerp: Welzijnswerk op orde

Reg. Nummer: STZ/WWGZ Reg.nr 197262

1. Inleiding

Inhoudelijke vernieuwing van het welzijnswerk is gewenst. Haarlem is in dit opzicht in het land niet uniek. In veel gemeenten wordt geworsteld met de rol en positie van het welzijnswerk. De veranderende wet- en regelgeving, de omslag naar vraaggericht werken en de invulling van de civil society-gedachte (versterken van sociale verbanden en netwerken) vragen om een fundamentele herziening in de relatie tussen gemeente en welzijnsorganisaties.

Maar voor we invulling kunnen geven aan deze inhoudelijke vernieuwing, moeten eerst een paar hardnekkige knelpunten worden aangepakt. Daarmee wordt tevens uitvoering gegeven aan de aanbevelingen van het rapport *Waar voor je gemeenschapsgeld* van de Rekenkamercommissie (maart 2009) en de door de gemeenteraad aangenomen motie *Vuist op tafel 2 (nr 1304 van 28 mei 2009)*. Het gaat om knelpunten op het gebied van accommodaties en sturing en verantwoording. De afgelopen maanden is hard gewerkt aan het aanpakken van deze knelpunten. De nota *Welzijnswerk op orde* is hiervan het resultaat en bevat de volgende actiepunten:

- Tarievenbeleid
- Accommodaties: gebiedsvisie Boerhaavewijk, onderzoek alternatieve locaties De Fjord, Delftwijk City, Flinty's, financiering beheer De Brug
- Structuurvisie maatschappelijke voorzieningen
- Jaarplan (prestatieplan) welzijnsorganisaties
- Verantwoording op basis van 'ervaren baat'
- Eisen aan accountantsverklaring
- Invoeren governancecode Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening

Parallel aan deze nota is gewerkt aan de uitwerking van in de WMO-nota gepresenteerde visie op welzijn. In november 2009 staat een presentatie over de inhoudelijke vernieuwing van het welzijnswerk geagendeerd in de commissie Samenleving.

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit de knelpunten in de exploitatie van de welzijnsaccommodaties op te lossen en de sturings- en verantwoordingssystematiek voor welzijnsorganisaties aan te passen.
2. Het college stemt in met de geformuleerde actiepunten.
3. Het besluit is per saldo budgettair neutraal. De kosten van het besluit bedragen structureel € 589.000 en incidenteel € 91.000. Het besluit wordt gedekt uit:
€ 175.000 stelpost verhoging budget welzijn(kostenplaats 1801.4007.1012)
€ 300.000 stelpost welzijn (kostenplaats 1801.4007.1000).
€ 114.000 verhoging huurinkomsten Fjord en Prisma (kostenplaats 1321.8161.6150)
€ 91.000 (incidenteel) uit de voorziening welzijnsaccommodaties (kostenplaats 28.150762).
De begrotingswijziging wordt verwerkt in de 2^e bestuursrapportage 2009.
4. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit.

5. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Samenleving

3. Beoogd resultaat

Welzijn op orde op het gebied van:

Een (financieel) verantwoord (welzijns)accommodatiebeleid

Het college biedt het welzijnswerk en daarmee de welzijnsorganisaties door de geformuleerde oplossingen op korte termijn een solide en betaalbare basisinfrastructuur. Voor de lange termijn biedt het college handvatten om de spreiding en functionaliteit van accommodaties te verbeteren.

Een professionele sturings- en verantwoordingssystematiek

Het college geeft in deze nota een helder inzicht in de rollen binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. Daarnaast stelt zij, binnen het huidige normenkader een nieuwe sturings- en verantwoordingssystematiek voor. Kernbegrippen hierbij zijn eenvoud en transparantie, zowel voor het model van de vraagformulering van de gemeente als de meerjarenplannen van de welzijnsorganisaties.

Met deze nota wordt motie *Vuist op tafel 2* (nr 1304 van 28 mei 2009) afgewikkeld.

4. Argumenten

Door het niet of onvoldoende subsidiëren van huisvestingslasten door de gemeente Haarlem, hebben de welzijnsorganisaties keuzes moeten maken, die ten koste gingen van de uitvoering van de prestatieplannen (niet of later invullen vacatures). Deze nota herstelt de balans. Ook wordt incidentele financiering van accommodaties omgezet in structurele financiering.

De voorstellen op het gebied van sturing en verantwoording passen binnen het met de nota *Verbonden partijen* ingezette gemeentelijk beleid en de afspraken die al bij andere gesubsidieerde partijen (cultuurinstellingen, zoals Frans Halsmuseum) gelden.

5. Kanttekeningen

Parallel aan deze nota is gewerkt aan de uitwerking van de in de WMO-nota gepresenteerde visie op welzijn. De uitwerking van de visie loopt parallel omdat een aantal knelpunten die nu worden opgelost, de inhoudelijke discussie over het welzijnswerk vertroebelen. Bovendien moeten de prestatiecontracten 2010 worden voorbereid.

6. Uitvoering

Kortheidshalve wordt verwezen naar bijgevoegde planning

Wat	Wanneer	Waar
Nota <i>Welzijnswerk op orde</i>	27 oktober	College
Presentatie <i>De toekomst van het welzijnswerk</i>	19 november	Commissie Samenleving
Nota <i>Welzijnswerk op orde</i>	19 november	Commissie Samenleving
Nota <i>Welzijnswerk klaar voor de toekomst</i>	4 ^{de} Kwartaal 2009	College
Nota <i>Welzijnswerk klaar voor de toekomst</i>	4 ^{de} Kwartaal 2009	Commissie samenleving
Nota <i>Welzijnswerk klaar voor de toekomst</i>	Januari 2010	Raad
Vraagformulering en jaarplannen 2010 welziinsorganisaties	1 ^e Kwartaal 2010	College
Vraagformulering 2011-2014	2010	College

7. Bijlagen

- A. Overzicht welzijnsaccommodaties
- B. Welzijnsfocus 2010
- C. Format jaarplan

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

WELZIJNSWERK OP ORDE

OKTOBER 2009

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	3
HOOFDSTUK 2	ACCOMMODATIES	4
2.1	Inleiding	4
2.2	Beheer en exploitatie van accommodaties	4
2.3	Kosten, bezetting en tarieven	4
2.4	Keuze voor oplossen knelpunten huidige accommodaties	5
2.5	Structuurvisie maatschappelijke voorzieningen	8
HOOFDSTUK 3	STURING EN VERANTWOORDING	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Welzijnsfocus en verantwoording	9
3.3	Een professionele gemeentelijke organisatie	11
3.4	Een professionele uitvoeringsorganisatie	12
HOOFDSTUK 4	FINANCIEN	14
HOOFDSTUK 5	CONCLUSIE EN COLLEGEBSLUIT	15
	Collegebesluit	15
	Bijlage A	
	Bijlage B	
	Bijlage C	

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Welzijnsorganisaties¹ waren, zijn en blijven van onschatbare waarde voor de stad en haar bewoners. Zij spelen een belangrijke rol bij het opbouwen van een samenleving waarin mensen wat voor elkaar, en voor de buurt waarin ze wonen, willen betekenen. Het welzijnswerk biedt daarnaast laagdrempelige, collectieve voorzieningen voor kinderen, jongeren, ouderen en kwetsbare volwassenen. Welzijnsorganisaties zijn tot slot een belangrijke samenwerkingspartner voor gemeente en maatschappelijke organisaties, die kennis en expertise bundelen over het wel en wee van de Haarlemmers.

Kortom, Haarlem heeft een welzijnsinfrastructuur om zuinig op te zijn. Wensen en behoeften van bewoners kunnen echter veranderen (individualisering, vergrijzing, vermaatschappelijking van de zorg) en ook de omgeving waarbinnen welzijnsorganisaties opereren verandert (invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo); ‘concurrentie’ van andere maatschappelijke organisaties). Die veranderingen vragen om vernieuwing van het welzijnswerk.

Maar voor we daar invulling aan kunnen geven, moeten eerst een paar hardnekkige knelpunten worden aangepakt. Daarmee wordt tevens uitvoering gegeven aan de aanbevelingen van het rapport *Waar voor je gemeenschapsgeld* van de Rekenkamercommissie en de door de gemeenteraad aangenomen motie *Vuist op tafel 2*. Het gaat om de volgende knelpunten:

Accommodaties

Vooraf bij de welzijnsorganisaties Dock en Haarlem Effect is sprake van een aantal knelpunten in het accommodatiebeleid. Zoals bekend exploiteert Dock vanaf de start in Haarlem meer accommodaties dan waarvoor zij worden gesubsidieerd. Dit heeft gevolgen voor de uitvoering van bijvoorbeeld het jongerenwerk en het opbouwwerk. Effect heeft te maken met twee tijdelijke jongerencentra, die incidenteel zijn gefinancierd.

Sturing en verantwoording

Veel onvrede over het huidige welzijnswerk is te herleiden tot het ontbreken van voldoende strategische sturing door de gemeente. Dit wordt in de eerste plaats veroorzaakt door het ontbreken van een adequate analyse van het welzijn van de stad, de stadsdelen en de wijken. De gemeentelijke opdracht aan de welzijnsorganisaties is daardoor onvoldoende concreet en heeft te weinig focus wat betreft doelgroepen en aandachtswijken. De huidige prestatieplannen en de verantwoording daarover worden bovendien gezien als een omslachtig instrumentarium, waardoor de raad zijn controlerende taak onvoldoende kan uitoefenen. Tot slot is de ambtelijke organisatie kwantitatief en kwalitatief onvoldoende ingericht om op professionele wijze sturing te geven aan het (wijkgerichte) welzijnswerk.

De afgelopen maanden is hard gewerkt aan het aanpakken van deze knelpunten. De nota *Welzijnswerk op orde* is hiervan het resultaat. In de hoofdstukken 2 en 3 worden achtereenvolgens oplossingen gepresenteerd voor de accommodaties en de sturing en verantwoording. In hoofdstuk 4 vindt hiervan een financiële vertaling plaats.

Parallel aan deze nota is gewerkt aan de uitwerking van de in de WMO-nota gepresenteerde visie op welzijn. In november 2009 staat de presentatie over de inhoudelijke vernieuwing van het welzijnswerk geagendeerd in de commissie Samenleving.

¹ Wij gebruiken in het vervolg de term welzijnsorganisaties in plaats van stadsdeelorganisaties, omdat dit beter weergeeft waar deze organisaties voor staan.

HOOFDSTUK 2 ACCOMMODATIES

2.1 Inleiding

Welzijnsaccommodaties zijn de gebouwen van waaruit welzijnsorganisaties hun taak uitvoeren. Dat betekent dat deze accommodaties ruimte bieden voor laagdrempelige ontmoeting tussen bewoners en (ondersteunende) activiteiten voor specifieke doelgroepen, zoals jongerenwerk en ouderenwerk. Welzijnsaccommodaties kunnen op zichzelf staan of onderdeel uitmaken van een multifunctioneel gebouw. In deze nota worden onder welzijnsaccommodaties al die accommodaties verstaan, waarbij het beheer en de exploitatie in handen ligt van de welzijnsorganisaties.

In de praktijk heeft de gemeente een belangrijke rol bij het realiseren en behouden van accommodaties, doordat zij bijvoorbeeld eigenaar van de accommodatie is of trekker van een gebiedsontwikkeling. Als opdrachtgever van de welzijnsorganisaties heeft de gemeente bovendien belang bij het beschikbaar zijn van kwalitatief goede welzijnsaccommodaties, die op professionele wijze beheerd en geëxploiteerd worden. Vanuit deze rol en betrokkenheid ziet de gemeente zich voor een aantal vragen en knelpunten gesteld, die in de navolgende paragrafen aan de orde komen.

Rond het beheer en de exploitatie van accommodaties zijn veel vragen gerezen: hoe komt het dat er tekorten zijn ontstaan op het gebied van exploitatie van de gebouwen? Wat zijn de werkelijke kosten van het beheren van de accommodaties? Hoe zit het met de bezetting van de gebouwen, m.a.w. kan het gebouw beter geëxploiteerd worden? Hoe zorgen we ervoor dat nieuwe incidenteel gefinancierde accommodaties in de toekomst niet opnieuw voor financiële knelpunten zorgen?

In dit hoofdstuk rapporteert het college over het onderzoek naar de oorzaken van de tekorten en komt met een voorstel om de knelpunten op het gebied van welzijnsaccommodaties op te lossen.

2.2 Beheer en exploitatie van accommodaties

Vanwege de afspraken met SRO over uitbreiding van de orderportefeuille is in de eerste helft van 2009 een bescheiden onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke overdracht van het beheer en de exploitatie van welzijnaccommodaties naar een professionele organisatie. Op basis van dat onderzoek is vast komen te staan dat (het beheer en de exploitatie van) accommodaties een belangrijk instrument is van welzijnsorganisaties om hun kerntaken uit te oefenen. Accommodaties spelen een belangrijke rol bij het aantrekken van vrijwilligers en bewoners. De exploitatie van de accommodaties 'draait' zelfs voor een groot deel op vrijwilligers. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat een professionele organisatie naar verwachting veel minder met vrijwilligers zal werken, en dat de overdracht van het beheer en de exploitatie mede daarom zal leiden tot kostenverhoging. Voorts is de accommodatieportefeuille op dit moment nog te onstabiel voor overdracht. Veel accommodaties zijn tijdelijk, minder geschikt of liggen in een herontwikkelingsgebied. De verwachting is dat het overdragen van het beheer en de exploitatie van accommodaties aan een professionele derde partij op dit moment tot problemen in plaats van oplossingen leidt. Het is nu dan ook niet opportuun om het beheer en de exploitatie van de accommodaties aan een professionele partij over te dragen.

2.3 Kosten, bezetting en tarieven

Een groot deel van het budgetsubsidie van welzijnsorganisaties wordt besteed aan accommodaties. Dat is logisch; accommodaties zijn immers een belangrijk instrument van welzijnsorganisaties om hun kerntaken uit te oefenen. Bij het onderzoek naar een eventuele overdracht van het beheer en de exploitatie, is een totaalinventarisatie gemaakt van de kosten en opbrengsten van de accommodaties. De kosten van de accommodaties bedragen ruim € 2 miljoen. Hiervan is de huur met ruim € 750.000 de voornaamste kostenpost. De totale inkomsten bedragen ruim € 700.000. De verhuur is met € 400.000 de voornaamste inkomstenpost.

In het onderzoek is ook gevraagd naar de bezetting van de accommodaties. De bezetting van de accommodaties is over het algemeen redelijk tot goed. De bezetting van buurtcentrum De Fjord scoort duidelijk onder de maat, namelijk 28%. Deze accommodatie wordt door Dock ook als minder goed exploitabel aangemerkt.

Een groot deel van de eigen inkomsten van de welzijnsorganisaties komt uit de verhuur van accommodaties. Huurders zijn voornamelijk bewoners, verenigingen en stichtingen en wijkraden. De verhuur vindt dan plaats voor het organiseren van een activiteit met maatschappelijk doel of nut. Overigens is deze verhuur een vorm van doelmatige indirecte subsidiëring. Het zou ondoelmatig zijn al deze organisaties afzonderlijk (huur)subsidie te verstrekken. Uit een ronde langs een aantal welzijnsorganisaties in het land blijkt dat de tarieven van Haarlem laag zijn, maar voor de branche niet opvallend laag. Alhoewel het niet de doelstelling van een gesubsidieerde welzijnsorganisatie is, wordt in een aantal gevallen aan particuliere organisaties verhuurd. Een aantal welzijnsorganisaties hanteert naast een doelgroepentarief daarom een commercieel (marktconform) tarief. Er is echter geen gezamenlijk tarievenbeleid. Gevolg is dat de tarieven onvoldoende transparant zijn voor gebruikers en er op z'n minst een risico bestaat van ongelijke behandeling. De welzijnsorganisaties onderschrijven het voorstel om een gezamenlijk transparant tarievenbeleid op te stellen. Dit is een actiepoint voor 2010.

Tarievenbeleid	
Resultaat	Een gezamenlijk tarievenbeleid, met daarin aandacht voor doelgroepentarieven en commerciële tarieven en de mogelijkheden voor een vaste tariefsverhoging per 2011.
Looptijd	2010
Budget	Projecttrekker WWGZ i.s.m. Haarlem Effect en Dock, uitvoering binnen bestaande middelen

2.4 Keuze voor oplossen knelpunten huidige accommodaties

Zoals uit paragraaf 2.3 blijkt is het niet mogelijk aanzienlijk op de exploitatiekosten van de accommodaties te besparen door overdracht van het beheer naar een professionele beheerorganisatie, realisatie van een hogere dekkingsgraad of verhoging van de huurtarieven.

Het college concludeert daarom het volgende. Om de druk op de middelen voor activiteiten van de welzijnsorganisaties te verminderen, zijn er twee opties:

- Verminderen van het aantal welzijnsaccommodaties of
- Aanvullen van de exploitatietekorten op de accommodaties

Het college kiest er niet voor om in deze coalitieperiode het aantal welzijnsaccommodaties te verminderen. Wel wordt gewerkt aan een sectorale structuurvisie maatschappelijke voorzieningen 2020, waarin de visie op de spreiding en vorm van welzijnsaccommodaties wordt gegeven, zodat bij toekomstige gebiedsontwikkelingen een actueel kader houvast biedt voor het inrichten van de sociaal-fysieke infrastructuur. In paragraaf 2.5 wordt – vooruitlopend op de sectorale structuurvisie - een korte schets gegeven van deze visie.

Het college kiest voor het oplossen van de knelpunten in de exploitatie van de huidige welzijnsaccommodaties. In deze paragraaf volgt een overzicht van de knelpunten en de oplossingen voor de accommodaties van achtereenvolgens Dock en Haarlem Effect. In de WMO-nota en bij de Kadernota 2009 is een tweetal stelposten opgenomen voor oplossen van knelpunten in het welzijnswerk. Deze stelposten worden nu nader ingevuld. Een financieel overzicht is opgenomen in hoofdstuk 4. Een totaaloverzicht van de accommodaties die op dit moment door welzijnsorganisaties worden beheerd en geëxploiteerd is opgenomen in bijlage A.

Dock

Sedert 2007 exploiteert en beheert Dock meer accommodaties dan waarvoor zij subsidie ontvangt. Dock heeft in 2008 inzichtelijk gemaakt welke kosten de accommodaties afzonderlijk met zich meebrengen. Naast huurbedragen (vaak gesubsidieerd) zijn ook de kosten voor het beheer van het gebouw meegenomen (veelal niet gesubsidieerd). In de bieding die Dock in 2007 deed waren de exploitatie van Meerwijk Centrum en de Ringvaart niet opgenomen. Op dit moment bedraagt het exploitatietekort op de welzijnsaccommodaties van Dock in totaal ruim € 261.000 op jaarbasis. Zowel in 2008 als in 2009 heeft in de loop van het jaar gedeeltelijke incidentele subsidieaanvulling plaatsgevonden. Voorgesteld wordt vanaf 2010 structureel aanvullend te subsidiëren. In dit totaalbedrag is het exploitatietekort van de Ringvaart opgenomen. De Ringvaart is een groot en oud (onderhoudsonvriendelijk) gebouw. Het nadelig saldo op de exploitatie van de Ringvaart bedraagt € 148.000. De Ringvaart veroorzaakt dus meer dan de helft van het totale tekort op de huisvestingslasten. Op dit moment wordt een gebiedsvisie voor de Boerhaavewijk opgesteld. Deze gebiedsvisie moet een uitspraak doen over de toekomst van de Ringvaart. In het licht van deze ontwikkeling wordt voorgesteld vanaf 2014 een lager bedrag voor het exploitatietekort – te weten € 60.000 – te reserveren ten behoeve van het aandeel van welzijnswerk in een nieuw te bouwen multifunctionele accommodatie. M.i.v. 2014 loopt het exploitatietekort dus terug van € 261.000 naar € 173.000.

Op dit moment wordt voor zowel De Fjord als Prisma geen huur in rekening gebracht. Dit is slechts een ‘cosmetische’ actie, omdat dit een impliciet besluit is tot huurderiving bij de gemeente Haarlem, oftewel: indirecte subsidiëring. De huurprijs van De Fjord is € 56.000; van Prisma € 58.000. Voorgesteld wordt vanaf 2010 zowel huur in rekening te brengen, als subsidie aan Dock te verlenen. Gelijktijdig worden de huurinkomsten bij gemeente Haarlem verhoogd. Dit verhoogt de transparantie.

Een nieuw probleem dat zich over circa drie jaren manifesteert is de exploitatie en het beheer van de Zuidparker door Dock. Deze locatie wordt op dit moment met geld uit de Zomerzone betaald. Als die inkomstenbron opdroogt zal de gemeente de locatie moeten sluiten of het nadelig saldo moeten bijplussen. Het verwachte exploitatietekort bedraagt € 85.000 m.i.v. 2012. Overigens wordt de definitieve locatie van de accommodatie meegenomen in de herontwikkeling van Parkwijk-Zuidpolder.

De Fjord is een zeer gedateerde accommodatie. Het gebouw heeft geen uitnodigende uitstraling en ontbeert elementaire voorzieningen, zoals een lift. Een lage bezetting is het gevolg. In het betreffende stadsdeel is wél een welzijnsaccommodatie nodig. Gezocht moet worden naar een alternatieve accommodatie.

Haarlem Effect

Zowel de beide locaties van de jongerencentra Flinty's en Deftwijk City, als de financiering ervan zijn tijdelijk. Als alternatieve locaties worden de nieuwe Gentiaan en de Fietznfabriek onderzocht. In het voorjaar van 2011 moet Delftwijk City weg van de huidige locatie. Meest voor de hand liggende locatie is De Gentiaan. Inschatting is dat de kosten van beheer en exploitatie € 75.000 gaan bedragen (m.i.v. 2011). De kosten van beheer en exploitatie van Flinty's zullen naar verwachting € 125.000 bedragen (m.i.v. 2010). Voorgesteld wordt deze bedragen structureel in de begroting op te nemen.

Overig

Al enige jaren is er een probleem met de structurele dekking van de kosten van de beheerder van De Brug. Op dit moment worden de kosten jaarlijks incidenteel gedekt. Voorgesteld wordt vanaf 2010 de kosten van de beheerder ad € 13.000 structureel in de begroting op te nemen.

Verder wordt geconstateerd dat de stadsdelen Noord 1 en Noord 2 weinig wijkcentra hebben. Hieraan zal aandacht worden besteed in de *Structuurvisie maatschappelijke voorzieningen*.

Tenslotte zijn de gebruiksmogelijkheden van sommige accommodaties op dit moment niet optimaal. Gelukkig staat de gemeente niet alleen in de opgave voor een basisinfrastructuur maatschappelijke

voorzieningen. Pré Wonen heeft bijvoorbeeld aangeven serieuze belangstelling te hebben in de aankoop van Meerwijk Centrum, hierin te willen investeren en op die manier de functie van het gebouw te optimaliseren. In de toekomst zal vaker naar dergelijke coalities gezocht worden.

Accommodaties: gebiedsvisie Boerhaavewijk	
Resultaat	Een besluit over de toekomst van de Ringvaart.
Looptijd	2010-2014
Budget	€ 60.000 structureel vanaf 2014 Inzet WWGZ, programmamanager Schalkwijk en Dock
Accommodaties: onderzoek en realisatie alternatieve locatie De Fjord	
Resultaat	Een alternatieve locatie voor De Fjord.
Looptijd	2012-2014
Budget	Inzet WWGZ, Vastgoed, programmamanager Noord en Dock
Accommodaties: onderzoek en realisatie alternatieve locatie Delftwijk City	
Resultaat	Een alternatieve locatie voor Delftwijk City
Looptijd	2010-2011
Budget	€ 75.000 structureel vanaf 2011 Inzet JOS, Vastgoed, programmamanager Noord (Delftwijk) en Haarlem Effect
Accommodaties: onderzoek en realisatie alternatieve locatie Flinty's	
Resultaat	Een alternatieve locatie voor Flinty's
Looptijd	2010
Budget	€ 125.000 structureel vanaf 2010 Inzet JOS, Vastgoed, programmamanager Centrum en Haarlem Effect
Accommodaties: structureel financieren De Brug	
Resultaat	In stand houden wijkcentrum De Brug
Looptijd	2010
Budget	€ 13.000 structureel vanaf 2010

2.5 Structuurvisie maatschappelijke voorzieningen

In de voorgaande paragraaf zijn knelpunten en oplossingen voor de korte termijn beschreven. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de *Structuurvisie maatschappelijke voorzieningen 2020*, die zich op de middellange en lange termijn richt. Deze sectorale structuurvisie geeft antwoord op de vraag hoe in de toekomst zo goed mogelijk ruimtelijk kan worden ingespeeld op de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen (incl. welzijnsaccommodaties).²

Kernbetoog in de structuurvisie is hiërarchie aanbrengen in (welzijns)accommodaties. Dat wil zeggen een aantal centrale wijkcentra (communitycenters) met een aantal kleinere locaties (satellieten of steunpunten). Deze dislocaties hoeven geen aparte (eigen) gebouwen te zijn, maar kunnen onderdeel zijn van een multifunctionele accommodatie of worden gehuurd van derden. De structuurvisie maatschappelijke voorzieningen wordt eind 2009 of begin 2010 aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Structuurvisie maatschappelijke voorzieningen	
Resultaat	De structuurvisie maatschappelijke voorzieningen wordt opgesteld. De sectorale structuurvisie geeft antwoord op de vraag hoe de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen in de toekomst ruimtelijk geaccommodeerd kan worden en biedt een kader voor de invulling van de sociaal-fysieke infrastructuur bij gebiedsontwikkelingen.
Looptijd	Eind 2009 – begin 2010
Budget	Inzet Ruimtelijke plannen

² In tegenstelling tot bijvoorbeeld het *Strategisch huisvestingsplan onderwijs* geeft de structuurvisie geen sluitend (financieel) overzicht van de benodigde investeringen in de maatschappelijke accommodaties.

HOOFDSTUK 3 STURING EN VERANTWOORDING

3.1 Inleiding

In hoofdstuk 1 is aangegeven dat veel onvrede over het huidige welzijnswerk is te herleiden tot het ontbreken van voldoende strategische sturing door de gemeente. Daarnaast worden de huidige prestatieplannen en de verantwoording gezien als een omslachtig instrumentarium, waardoor de raad zijn controlerende taak onvoldoende kan uitoefenen.

Tot slot is de ambtelijke organisatie kwantitatief en kwalitatief onvoldoende ingericht om op professionele wijze sturing te geven aan het (wijkgerichte) welzijnswerk.

In dit hoofdstuk stellen wij een nieuw sturings- en verantwoordingsregime voor. Daarop aansluitend worden aanbevelingen gedaan ten aanzien van de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de ambtelijke organisatie en de welzijnsorganisaties.

3.2 Welzijnsfocus en verantwoording

Op dit moment is de gemeentelijke vraag niet gestoeld op een adequate analyse van de stad en de stadsdelen en een focus op doelgroepen (de klant). Om in de toekomst beter te kunnen sturen op het welzijnswerk wordt de huidige systematiek van de gemeentelijke vraagformulering vervangen door een matrixmodel, waarbij de behoeften en het aanbod per doelgroep en per stadsdeel worden bepaald. De gemeente stelt de behoefte vast door het opstellen van een welzijnsfocus per stadsdeel, met daarbinnen de aandachtswijken. Deze manier van werken kan niet in één jaar worden gerealiseerd; er is sprake van een groeimodel. Voor 2010 zal de welzijnsfocus bepaald worden door middel van een quickscan van de stadsdelen. Op basis van voorhanden zijnde informatie (denk bijvoorbeeld aan de Leefbaarometer, informatie uit de Wijkcontracten en informatie van in het betreffende stadsdeel werkzame partners) wordt de quickscan opgesteld. Het matrixmodel treft u aan in bijlage B.

Jaarplan

De welzijnsaanbieders stellen op basis van de welzijnsfocus een meerjarenplan op. Hierin formuleren de welzijnsorganisaties de wijze waarop zij op de behoefte zullen inspelen (inzet of activiteitsaanbod); welke resultaten (resultaat of output) zij daarmee verwachten te bereiken (indicatoren en maatschappelijke effecten) en de wijze waarop zij deze resultaten tussentijds (voortgangsrapportage) en na afloop (verantwoording) van de subsidieperiode inzichtelijk zullen maken (bron). De gemeente beoordeelt vooraf de plannen (subsidieafweging), tussentijds de voortgang (monitoring) en achteraf de resultaten (beoordeling). Het meerjarenplan wordt per jaarschijf geactualiseerd. In het meerjarenplan wordt per doelgroep een subsidiebudget bepaald. Daarmee stappen we af van het product-prijzen model per activiteit zoals dat tot nu toe werd gehanteerd. Vooruitlopend op het maken van meerjarenafspraken (zie hieronder) wordt voor 2010 nog een jaarplan voor één jaar opgesteld. Het format voor een jaarplan treft u aan in bijlage C.

Meerjarenafspraken

De gemeente streeft ernaar zoveel mogelijk over te gaan op een systeem van budgetsubsiëring met meerjarenafspraken en sturing op maatschappelijke effecten. Het huidige systeem van eenjarige prestatieafspraken legt een grote administratieve druk op zowel de welzijnsorganisaties als op de gemeentelijke organisatie. Het staat bovendien de ontwikkeling van lange-termijnstrategieën in de weg, terwijl op dit moment grote behoefte bestaat aan zulke strategieën. Welzijnsorganisaties worden onder een regime van meerjarenfinanciering beter in staat gesteld nieuwe werkvormen tot stand te brengen in antwoord op de opgave die de Wmo aan de gemeente stelt. In 2010 wordt hiertoe een voorstel uitgewerkt.

Verantwoording

Het is moeilijk één-op-één causale verbanden te leggen tussen de verrichtingen van de welzijnsorganisaties en de opbrengsten daarvan. In hoeverre dragen zij bij aan de kwaliteit van onze samenleving en aan de kwaliteit van het leven van de individuele burger? Onderzoek in binnen- en

buitenland laat zien dat hiervoor geen eenvoudige en sluitende indicatoren zijn aan te leveren. Dat komt doordat het welzijnswerk per definitie deel uitmaakt van de dynamiek binnen het sociale domein. Zij is ‘oorzaak’ en ‘gevolg’ van de kwaliteit van onze samenleving. Zij voorkomt problemen die, doordat zij niet optreden, ongeregistreerd blijven. Zij moedigt mensen aan tot eigen initiatief, tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid en blijft daardoor zelf op de achtergrond.

Om tóch meer inzicht te krijgen op de maatschappelijke effecten die onze investeringen in het welzijnswerk rechtvaardigen, kiest de gemeente daarom met ingang van 2010 voor de ervaren baat als maatschappelijk effect in haar sturings- en verantwoordingssystematiek van het welzijnswerk. Het gaat dan om de vraag of de activiteit heeft gewerkt voor de individuele klant, of klanten vinden dat het beoogde doel is bereikt. Hebben zij baat bij de inspanningen van het welzijnswerk? En zijn burgers in staat die baat ook aan te wijzen? Het maatschappelijk effect van het welzijnswerk definiëren we hiermee dus in termen van wat de inwoners van Haarlem zélf vinden dat er nuttig of zinvol is aan het welzijnsaanbod in hun omgeving.

Centraal daarbij is niet ‘tellen’ maar ‘vertellen’: van de welzijnsorganisaties verwachten wij meer dan voorheen dat zij op beeldende manier inzichtelijk maken hoe zij het ‘verschil’ maken voor de inwoners van onze stad; op individueel én op collectief niveau. We vragen de welzijnsorganisaties om het maatschappelijk effect van hun werk, in casu de ervaren baat, zichtbaar te maken door de burger zélf aan het woord te laten.

Om dit handen en voeten te geven wordt van de welzijnsorganisaties een inspanning gevraagd. De welzijnsorganisaties dienen naast de bestaande voortgangsrapportage, die voor 1 augustus van het lopende kalenderjaar wordt ingediend, aanvullend te rapporteren.

Aan hen wordt gevraagd dit te doen in de vorm van een halfjaarlijkse rapportage (april en de rapportage van augustus). De rapportage dient tenminste de volgende onderwerpen te bevatten:

- voortgang in projecten uit het jaarplan;
- actualiteiten die niet in het jaarplan zijn voorzien of opgenomen;
- klanttevredenheid (klanten aan het woord).

De inhoud en vorm van de rapportage worden in het 1^e kwartaal 2010 vastgesteld.

Uiteraard sluiten we het ‘tellen’ niet helemaal uit: relevante gegevens over de omvang van doelgroepen per wijk en van bepaalde maatschappelijke problemen zijn nodig om beleidsmatig te kunnen sturen, dat wil zeggen: om de richting van ons welzijnsbeleid te kunnen bijstellen al naar gelang de behoefte. Ook verwachten we van de welzijnsorganisaties nog steeds inzicht in de verhouding tussen de ingezette middelen (input, in casu de verleende subsidie) en de bereikte resultaten (output, in casu de uitgevoerde activiteiten). Het instrumentarium hiervoor is de rapportage in augustus en de jaarrekening en het jaarverslag na afloop van het jaar.

Jaarplan (prestatieplan) welzijnsorganisaties	
Resultaat	Jaarplan 2010 van de welzijnsorganisaties volgens een nieuw format.
Looptijd	2009 (uiterlijk 1 ^e kwartaal 2010)
Budget	Inzet WWGZ, JOS, Dock en Haarlem Effect
Meerjarenafspraken	
Resultaat	Voorstel voor het maken van meerjarenafspraken met welzijnsorganisaties, waarin een balans wordt aangebracht tussen meerjarige zekerheid en het flexibel kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen.
Looptijd	2010
Budget	Inzet WWGZ, JOS, stadsdeelmanagers

Verantwoording op de ervaren baat als maatschappelijk effect	
Resultaat	Halfjaarlijkse rapportage door de welzijnsorganisaties binnen een daarvoor door de gemeente opgesteld format.
Looptijd	Vanaf 2010 structureel
Budget	Inzet WWGZ, JOS, Dock en Haarlem Effect

3.3 Een professionele gemeentelijke organisatie

In deze paragraaf wordt kort stilgestaan bij de verschillende rollen in het boven beschreven proces van sturing en verantwoording, in het bijzonder die van de ambtelijke organisatie.

Raad

De raad heeft in het dualistisch bestel de kaderstellende, volksvertegenwoordigende en controlerende rol. Kort gezegd bepaalt de raad het 'wat' (de kaderstelling) en controleert het college (die gaat over het 'hoe') achteraf. De raad stelt bijvoorbeeld de doelstellingen van het welzijnsbeleid vast: wat willen we bereiken als gemeente.

College

Het college is bestuurlijk verantwoordelijk voor het uitvoeren van het door de raad vastgestelde beleid. Daartoe kan het college bijvoorbeeld afspraken maken met welzijnsinstellingen in de vorm van prestatieplannen. Hiermee vult het college in *hoe* het beleid wordt gerealiseerd.

Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie is verantwoordelijk voor de opdrachtverlening aan de instellingen. In de opdrachtverlening staat *wat* de gemeente van de instellingen verlangt. De instellingen bepalen vervolgens zelf *hoe* ze dat realiseren. Binnen de gemeentelijke organisatie wordt gewerkt aan een heldere invulling van het opdrachtgeverschap, d.w.z. dat één ambtenaar de coördinerende rol van opdrachtgever vervult richting een instelling. Overigens werken zij vaak ook mee aan de ontwikkeling van het gemeentelijk beleid waarop de betreffende instelling werkzaam is.

De verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden tussen de diverse gemeentelijke disciplines verdient evenwel aandacht. Wat doet een beleidsadviseur, accountmanager en hoe verhouden die zich tot andere disciplines, bijvoorbeeld stadsdeelregisseurs die in de uitvoering veel contact op wijkniveau hebben met de welzijnsorganisaties.

De rollen, taken en verantwoordelijkheden van de afdeling WWGZ als accounthouder van de welzijnsinstellingen en daarmee regievoerder op het welzijnswerk moeten worden herbevestigd. De voornaamste betrokken gemeentelijke disciplines zijn de afdeling JOS van de hoofdafdeling Stadszaken, de afdeling Gebiedsmanagement van de hoofdafdeling Wijkzaken, de afdeling Veiligheid van de hoofdafdeling VVH, de hoofdafdeling SoZaWe en team Wmo- voorzieningen van de hoofdafdeling Dienstverlening. Heldere afstemming en integraliteit, gericht op effectieve inzet van ambtelijke capaciteit, is hierbij het uitgangspunt.

In de komende periode wordt de wijkgerichte aanpak geëvalueerd en wordt nagedacht over de doorontwikkeling van deze aanpak. Vragen die hierbij aan de orde komen zijn: Hoe wordt de wijkgerichte aanpak goed ingebed in het werk van de hele gemeentelijke organisatie? Wat leent zich voor een wijkgerichte aanpak en welke zaken kunnen beter op stedelijk niveau worden aangepakt? In deze doorontwikkeling van de organisatie wordt met name ook stilgestaan bij de spelverdeling tussen de ambtelijke disciplines.

3.4 Een professionele uitvoeringsorganisatie

De welzijnsorganisaties voeren het beleid van de gemeente daadwerkelijk uit. Op basis van de afspraken (het *wat*, vastgelegd in de prestatieplannen) organiseren zij de activiteiten die daarvoor nodig zijn (het *hoe*). De Haarlemse welzijnsorganisaties zijn stichtingen, waar de gemeente geen formele zeggenschap over heeft. De gemeente zit immers niet in het bestuur ervan. Zaken die de bedrijfsvoering van de stichting betreffen zijn dan ook de verantwoordelijkheid van de stichtingen. Uiteraard heeft de gemeente wel regelmatig overleg over de voortgang van de uitvoering, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. Bovendien is de gemeentelijke bijdrage de belangrijkste inkomstenbron voor de instellingen en kan langs die weg invloed worden uitgeoefend.

Toezicht en controle

Controle op de instellingen vindt plaats door de afspraken die bij de subsidiebeschikking worden vastgelegd, zoals het indienen van een begroting, een prestatieplan, rapportages en een jaarrekening en verslag met accountantsverklaring. Aan deze accountantsverklaring kunnen in de subsidiebeschikking eisen worden gesteld.

Onder het regime van de nota *Verbonden partijen* komt daar nog een aanvullend controle(toezichts)middel bij: het risicoclassificatiesysteem. Op basis van een set vragen wordt een oordeel gegeven over de levensvatbaarheid van de instelling als geheel, oftewel: is de bedrijfsvoering op orde. De score van de instellingen bepaalt vervolgens de mate van toezicht. Op dit moment worden de ingevulde vragenformulieren verwerkt; nog in 2009 wordt de eerste oplevering van de risicoclassificatie verwacht. Vragen zijn bijvoorbeeld: uit hoeveel personen bestaat het toezichthoudend orgaan, hoeveel functies zijn er de laatste vijf jaar gewisseld en hoe vaak onderzoekt de organisatie klanttevredenheid? Op basis van de uitkomst van de risicoclassificatie van de welzijnsorganisaties zullen specifieke eisen ten aanzien van de accountantsverklaring in de subsidiebeschikking worden opgenomen.

Tot slot is bij het vaststellen van de nota *Verbonden partijen* door de gemeenteraad de commissie verbonden partijen ingesteld.

Eisen aan de accountantsverklaring	
Resultaat	Opname van specifieke eisen ten aanzien van de accountantsverklaring van de instelling in de subsidiebeschikking.
Looptijd	2010
Budget	Inzet WWGZ, subsidiebureau en Concerncontrol

Aan organisaties in de welzijnssector worden steeds hogere eisen gesteld als het gaat om goed en transparant bestuur. Ze streven maatschappelijke doelen na en maken gebruik van publiek geld of maatschappelijk vermogen. Dit vraagt om publieke verantwoording aan medewerkers, klanten, collega-organisaties, samenwerkingspartners, overheid en bedrijfsleven. Het noopt tot transparantie over kwaliteit, prestaties, doelmatigheid en aansturing. 'Good governance' is daarom ook in de welzijnssector een belangrijk thema geworden.

Grotere gesubsidieerde instellingen op het gebied van cultuur, zoals bijvoorbeeld het recent verzelfstandigde Frans Halsmuseum, passen de aanbevelingen uit de Code Cultural Governance toe. In het jaarverslag is een bestuursverslag opgenomen, waarin expliciete aandacht wordt geschonken aan de samenstelling, rol en taken van het bestuur. In navolging hiervan wordt ook aan de welzijnsorganisaties per 2010 gevraagd de voor hun branche geldende governance code toe te passen. Dit betekent, dat binnen de instelling expliciete aandacht is voor goed bestuur. Dit omdat deze code voorschriften bevat over toezicht, verantwoording en transparantie. Voor de welzijnsorganisaties betreft dit de Governancecode Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening van de MO-Groep. Met deze nieuwe subsidievoorwaarden geeft het college een impuls aan het professionaliseren van de gesubsidieerde organisaties en komt tegemoet aan de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie.

Governancecode Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening.	
Resultaat	Opname in de subsidievoorwaarden (verleningsbeschikking) dat de welzijnsorganisaties zich conformeren aan de Governancecode Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening.
Looptijd	2010
Budget	Inzet WWGZ, Dock en Haarlem Effect

HOOFDSTUK 4 FINANCIEN

Voor het oplossen van de knelpunten in de exploitatie van de welzijnsaccommodaties zet het college de stelposten in die in de Wmo-nota (2008) en Kadernota 2009 zijn gereserveerd voor het welzijnswerk. Deze middelen zijn voldoende om de accommodatiestructuur te verstevigen. Door deze extra middelen zal de balans in de begroting van de welzijnsorganisaties herstellen, zodat meer financiële ruimte ontstaat voor de overige welzijnsactiviteiten.

In navolgende tabel worden de financiële gevolgen van deze nota op een rij gezet.

	Budgettair effect (bedragen x € 1.000; v (-) is voordelig; n is nadelig)				
	2010	2011	2012	2013	2014
Stelpost Kadernota 2009 Welzijn	-300 v	-300 v	-300 v	-300 v	-300 v
Stelpost Wmo-nota	-175 v	-175 v	-175 v	-175 v	-175 v
Subsidie Dock : Huisvestingslasten algemeen*	261 n	261 n	261 n	261 n	173 n
Subsidie Dock : Zuidparker			85 n	85 n	85 n
Subsidie Dock : Huur de Fjord	56 n	56 n	56 n	56 n	56 n
Subsidie Dock : Huur Prisma	58 n	58 n	58 n	58 n	58 n
Beheer Thor / de Brug	13 n	13 n	13 n	13 n	13 n
Huurinkomsten Prisma en Fjord Haarlem	-114 v	-114 v	-114 v	-114 v	-114 v
Subsidie Haarlem Effect : Delftwijk City		75 n	75 n	75 n	75 n
Subsidie Haarlem Effect : Flinty's centrum	125 n	125 n	125 n	125 n	125 n
Tarieven beleid**		pm	pm	pm	pm
Voorziening welzijnsaccommodaties (ultimo 2009 € 159.000)	76 n	1 n	-84 v	-84 v	
	0 v	0 v	0 v	0 v	-4 v

Voorziening welzijnsaccommodaties	
Stand ultimo 2009	159
Dotatie 2010	76
Dotatie 2011	1
Onttrekking 2012	-84
Onttrekking 2013	-84

Stand ultimo 2013 68

* M.i.v. 2014 is naar verwachting een lager subsidie nodig voor de exploitatie van een alternatieve locatie voor de Ringvaart.

**Een gezamenlijk tarievenbeleid, met daarin aandacht voor doelgroepentarieven en commerciële tarieven en de mogelijkheden voor een vaste tariefsverhoging per 2011.

HOOFDSTUK 5 CONCLUSIE

Haarlem heeft een welzijnsinfrastructuur om zuinig op te zijn. In de afgelopen jaren heeft de nadruk veel gelegen op financiële problematiek, waardoor de ruimte ontbrak om over vernieuwing van het welzijnswerk na te denken. Daarom is het zaak bij de basis te beginnen.

In deze nota presenteert het college een aantal maatregelen om het fundament van het welzijnswerk weer op orde te brengen. Want pas als de basis op orde is, kan alle aandacht uitgaan naar de inhoud van het welzijnswerk dat voor de verschillende doelgroepen in de stad georganiseerd moet worden. Met het op orde brengen van de basisinfrastructuur door (1) het aanvullen van de exploitatietekorten op de accommodaties en (2) het vereenvoudigen en transparant maken van het sturings- en verantwoordingsinstrumentarium wordt een belangrijke eerste stap gezet. Daarnaast is een aantal actiepunten geformuleerd om verder te werken aan versteviging van de basisvoorwaarden voor goed functionerend welzijnswerk.

Parallel aan het oplossen van de knelpunten zal op korte termijn een inhoudelijke discussie over de toekomst van het welzijnswerk worden gehouden in de commissie Samenleving. Trends, veranderende behoeften en wensen van de bewoners (individualisering, vergrijzing, vermaatschappelijking van de zorg), verandering van de omgeving waarin welzijnsorganisaties opereren (invoering van de Wmo; “concurrentie” van andere maatschappelijke organisaties) vragen om een vernieuwing van het welzijnswerk. Met een basisinfrastructuur die op orde is, zijn de welzijnsorganisaties beter in staat zich voor te bereiden op die vernieuwing.

1. BIJLAGE A: overzicht welzijnsaccommodaties

Buurthuizen / wijkcentra		
Binnensteeds	Nieuwe Groenmarkt 20	Haarlem Effect
De Tulp	Voortingsplantsoen 56	Haarlem Effect
Broederhuis	Nagtzaamplein 67	Dock
Ringvaart	Floris van Adrichemlaan 98	Dock
Europawijk	Laan van Berlijn 2	Dock
De Fjord	Paul Krugerkade	Dock
Meerwijkcentrum	Leonardo Da Vinciplein 73	Dock
Hamelink	Noormannenstraat 1	Dock
Zuidparker	Bijvoetstraat 5	Dock
De Til	Leidseplein 36	Zuid West

Moedercentra		
De Sleutel	Laan van Angers 2a	Dock
Noor	Generaal Spoorlaan 2-4	Dock
Mallemolen	Leonardo Da Vinciplein 73	Dock
Doenja	Bijvoetstraat 5	Dock

Jongerencentra		
Flinty's	Prinsen Bolwerk 3	Haarlem Effect
Deltwijkcity	Generaal Spoorlaan	Haarlem Effect
Kantoor jongerenwerk Noord	Generaal Spoorlaan 2-4	Haarlem Effect
Prisma	Laan van Angers 5	Dock

Peuterspeelzalen (voor zover bij de welzijnsorganisaties in beheer)		
De Egelantier (blauwe zaal)	Gasthuisvest 47	Haarlem Effect
De Egelantier (muzenzaal)	Gasthuisvest 47	Haarlem Effect
De Lieverdjes	Antoniestraat 28	Haarlem Effect
Beertje Bas	Linschotenstraat 57	Haarlem Effect
Het Paradijsje	Witte Herenstraat 36	Haarlem Effect
Pinokkio	Faradaystraat 2a	Zuid West

Speeltuinen (voor zover bij de welzijnsorganisaties in beheer)		
Het Paradijsje	Witte Herenstraat 36	Haarlem Effect
Floragaarde	Van Oosten de Bruijnstraat 62	Zuid West
Jeugdland	Theemspanplein 22	Zuid West
Klarenhof	Brouwersplein 45	Zuid West
Overveen	Croesenstraat 51	Zuid West

Overig		
Kantoor opbouwwerk centrum	Nieuwe Kerksplein 17	Haarlem Effect
Kledingwinkel	Generaal Spoorlaan 36	Dock
Opslag spelmateriaal	Werfstraat 8	Dock
Centraal Buro	Leidseplein 45 zw	Zuid West
Steunpunt ouderen	Van Oosten de Bruijnstraat 60	Zuid West
Badhuis	Leidseplein 49	Zuid West

Een aantal van deze accommodaties maken onderdeel uit van een multifunctioneel gebouw. In die accommodaties wordt welzijnswerk in combinatie met andere functies aangeboden. Voorbeelden zijn: Meerwijk Centrum (grote brede school), Van Oosten de Bruijnstraat 62 (kinderopvang, steunpunt ouderen en huisartsen-onder-één-dak) en de Hamelink (kleine brede school).

BIJLAGE B: Welzijnsfocus 2010

BIJLAGE C: Format jaarplan welzijnsorganisaties

Stadsdeel		
Wijken		
Aandachtswijken		
Algemeen		
Leefbaarometer¹		
Cijfers	% bewoners dat hun buurt prettig vindt om in te wonen ²	
	Rapportcijfer woonomgeving ²	
	Kencijfer sociale kwaliteit ²	
	Hier kennen de mensen elkaar nauwelijks ²	
	Mensen gaan hier prettig met elkaar om ²	
	Ik woon in een buurt met veel saamhorigheid ²	
	Ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen ²	
	Ik heb veel contact met andere buurtbewoners ²	
	Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in deze buurt ²	
	Inwoners ³	
	Leeftijdsopbouw ³	
	Alleenstaanden ³	
	Niet westerse allochtonen ³	
	Werkzoekenden ⁴	
	Beroepsbevolking met een bijstandsuitkering ⁵	
	Gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner ³	
Totaal aantal woningen ³		
Ouderdom woningen ³		
Welzijnsfocus 2010		
Betrokken Haarlemmers		
Haarlemse jeugd		
Haarlemmers met een beperking		
Kwetsbare Haarlemmers		

¹ Leefbaarometer Vrom : indicatoren samenstelling bevolking, sociale samenhang, publieke ruimte, veiligheid, niveau voorzieningen, woningvoorraad.

² Leefbaarheidsmonitor 2007 gemeente Haarlem

³ S&O

⁴ CWI 2008

⁵ CBS 31-12-2007

Bijlage C

Jaarplan welzijnsorganisatie 2010 (2011-2014)

Dit prestatieplan vormt de opdracht aan welzijnsorganisatie

Opzet van het prestatieplan

Het prestatieplan is onderverdeeld naar de vier doelgroepen uit de welzijnsfocus:

1. **Betrokken Haarlemmers:** iedereen die zich inzet voor een ander of voor de stad, zoals actieve wijk- en buurtbewoners, vrijwilligers en mantelzorgers. Hoewel de mate waarin mensen zich inzetten kan verschillen, hebben we het hier feitelijk over alle Haarlemmers.
2. **Haarlemse jeugd:** iedereen van 0 tot 24 jaar.
3. **Haarlemmers met een beperking:** mensen met een lichamelijke, verstandelijke of andere beperking inclusief chronisch zieken en ouderen die beperkingen ondervinden.
4. **Kwetsbare Haarlemmers:** mensen met complexe, meervoudige, meestal psychosociale of psychiatrische problemen zoals daklozen, OGGZ-klanten, verslaafden en slachtoffers van huiselijk geweld.

Definities

In het prestatieplan worden de volgende termen gebruikt:

Beoogd resultaat: dit is de gewenste uitkomst die bijdraagt aan de beleidsdoelstelling en het maatschappelijk effect.

Indicatoren: een indicator is een meeteenheid die aangeeft of iets is behaald. In onderstaand bestek worden drie typen indicatoren gebruikt.

- Ervaren Baat (E.B.): Indicatoren die iets zeggen over de effecten van de inspanning van één instelling. Deze kunnen gehaald worden uit klanttevredenheidsonderzoeken en bijvoorbeeld de omnibusenquête. De klanttevredenheidsonderzoeken zijn nog in ontwikkeling. Het gaat dan om de vraag of dat de activiteit heeft 'gewerkt' voor de individuele klant, of klanten vinden dat het beoogde doel is bereikt. Omdat het meetinstrument nog verder ontwikkeld moet worden zijn dit type indicatoren niet overal in de tabellen opgenomen, maar soms ook genoemd bij de kwaliteitseisen.
- Prestatie-indicator (P): Indicator die verwijst naar de inzet (bereik, activiteiten, producten) van de instelling. Is gericht op het resultaat van de dienstverlening en meet in welke mate de doelstelling van het productieproces wordt bereikt.
- Effectindicator (E): Meet de gevolgen van de gerealiseerde beleidsdoelstellingen. Wat heeft de beleidsinterventie teweeg gebracht? En zijn de gerealiseerde effecten overeenkomstig de vastgestelde streefdoelen? Bij het meten van effecten dient men bedacht te zijn op de invloed van externe factoren. De beleidseffecten zijn niet altijd zo zonder meer toe te schrijven aan het uitgevoerde beleid. Voorbeeld is de verandering in de beleefde veiligheid van burgers.
- Streefwaardes : Bij het stellen van normen in de vorm van streefcijfers wordt meestal gebruik gemaakt van reeds beschikbare gegevens zoals:
Cijfers uit het verleden: de in het verleden gerealiseerde prestaties worden als uitgangspunt genomen.
Technische standaarden: expertnormen, zoals bijvoorbeeld ingenieursnormen, of normen op basis van kwaliteitsstandaarden of regelgeving.
Klantenfeedback: op basis van tevredenheidcijfers van consumenten of burgers (o.m. omnibusenquête, stadspanels, focusgroepen).
Benchmarking: prestatiegegevens van de eigen organisatie vergelijken met soortgelijke organisaties.
Gemiddelde prestaties: bijvoorbeeld gemiddelde kostprijzen, landelijk of regionaal.
Als cijfers op dit moment niet beschikbaar zijn worden de streefcijfers in de tabel opgenomen als 'nb'.

Doelgroep 1 Betrokken Haarlemmers

Beoogd maatschappelijk effect:

Betrokken Haarlemmers zijn alle Haarlemmers die zich inzetten voor een ander of voor de stad. De mate waarin mensen zich inzetten kan verschillen, maar eigenlijk hebben we het hier over alle Haarlemmers. Met andere woorden: zij zijn eerder het doel, dan een doelgroep.

De opgave voor welzijnsorganisaties met betrekking tot de betrokken Haarlemmers is om te denken in mogelijkheden en het versterken van sociale netwerken. Uitgaande van de eigen kracht en mogelijkheden van bewoners hebben welzijnsorganisaties bij deze taak vooral een faciliterende rol.

De uitdaging is om wijkbewoners op een ongedwongen, vanzelfsprekende manier meer in contact te brengen met elkaar. De kunst is ook om bewoners die op een grotere afstand van de sociale netwerken in een wijk staan te bereiken via organisaties die individuele ondersteuning bieden en via de collectieve welzijnsvoorzieningen. In die zin heeft de opgave sociale netwerken te versterken een relatie met de opgave welzijn en zorg beter op elkaar te laten aansluiten. De meest directe manier van het faciliteren van verbindingen tussen wijkbewoners is de inzet van een professionele opbouwwerker; iemand die in de wijk werkt en daadwerkelijk wensen en ideeën van (groepen) bewoners aan elkaar probeert te koppelen. Ontmoeten en verbinden kan ook mogelijk gemaakt worden door de aanwezigheid van een wijkcentrum; een laagdrempelige plek in de wijk die niet door één specifieke groep wordt gedomineerd, maar waar iedere wijkbewoner zich welkom voelt en onder het genot van een kopje koffie of een maaltijd in contact kan komen met andere wijkbewoners. Ook internet is een steeds belangrijker middel om verbindingen te leggen tussen mensen.

Doel (programmabegroting 2010):

- Sociale samenhang (cohesie) in de wijken
- Goede verstandhouding tussen bevolkingsgroepen
- Meer vrijwilligers

Inzet	Resultaat (output)	Indicator	Streef- waarde	Bron
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				

Aandachtspunten:

Subsidiebudget:

€ (prijspeil 2010)

Doelgroep 2 Haarlemse Jeugd

Beoogd maatschappelijk effect:

Het jeugdbeleid, zoals door de gemeenteraad in 2006 vastgelegd in de nota Kiezen voor jeugd" richt zich op alle Haarlemse jeugdigen en hun ouders of opvoeders. Voor de Haarlemse jongeren willen we een laagdrempelig en toegankelijk netwerk van jeugd- jongeren- en sportactiviteiten tot stand brengen ten behoeve van ontplooiingsmogelijkheden van de Haarlemse jeugd. We willen programma's, ontmoetingsmogelijkheden en voorzieningen voor de vrije tijd bieden wat tevens bijdraagt aan het voorkomen en opheffen van achterstanden.

Doel (programmabegroting 2010):

- Optimale kansen creëren voor de jongeren in de stad
- Actieve deelname aan de samenleving bevorderen
- Met het oog op volwaardige deelname als volwassene in de maatschappij

Inzet	Resultaat (output)	Indicator	Streefwaarde	Bron
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				

Aandachtspunten:

Subsidiebudget:

€ (prijspeil 2010)

Doelgroep 3 Haarlemmers met een beperking

Beoogd maatschappelijke effect:

Haarlemmers met een beperking zijn mensen met een lichamelijke, verstandelijke of andere beperking, inclusief chronisch zieken en ouderen die beperkingen ondervinden bij hun deelname aan de samenleving. De opgave is het welzijnswerk voor deze doelgroep de komende jaren te vernieuwen langs twee lijnen: heroverweging van het collectieve welzijnsaanbod en intensiveren van de samenwerking met aanbieders van individuele ondersteuning op wijkniveau.

Doel (programmabegroting 2010):

- Mensen met een beperking leven zo lang mogelijk zelfstandig
- Inburgering
- Arbeidsparticipatie

Inzet	Resultaat (output)	Indicator	Streefwaarde	Bron
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				

Aandachtspunten:

Subsidiebudget:

€ (prijspeil 2010)

Doelgroep 4 Kwetsbare Haarlemmers

Beoogd maatschappelijke effect:

Kwetsbare Haarlemmers zijn mensen met complexe, meervoudige problemen, waaronder meestal psychosociale of psychiatrische, zoals daklozen, OGGZ-klanten, verslaafden en slachtoffers van huiselijk geweld. Dit is de Wmo-doelgroep waar welzijnsorganisaties tot op heden het minst mee te maken hebben gehad. Het is hoofdzakelijk het domein van gespecialiseerde (stedelijke en regionale) instellingen als het Leger des Heils, de Brijderstichting, Spaarnezicht en het RIBW. Als gevolg van ingrepen in de Awbz en de komst van de Wmo is de betrokkenheid van welzijnsorganisaties bij de doelgroep kwetsbare Haarlemmers wel aan het veranderen. Welzijnsorganisaties spelen een belangrijke rol bij het voorkomen van verblijf in gespecialiseerde voorzieningen én bij het reïntegreren in de samenleving na het verblijf in een instelling. In die zin ligt de opgave voor het welzijnswerk voor deze groep in het verlengde van de opgave voor de doelgroep mensen met een beperking. Dat wil zeggen dat moet worden heroverwogen of collectieve welzijnsvoorzieningen voldoende voorzien in de behoefte van kwetsbare Haarlemmers én dat nauwere samenwerking gezocht moet worden met gespecialiseerde aanbieders van ondersteuning.

Doel (programmabegroting 2010):

Zo zelfstandig mogelijk leven voor de doelgroep van de openbare geestelijke gezondheidszorg

Minder overlast van de doelgroep van de openbare geestelijke gezondheidszorg

Inzet	Resultaat (output)	Indicator	Streefwaarde	Bron
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				

Aandachtspunten:

Subsidiebudget:

€ (prijspeil 2010)